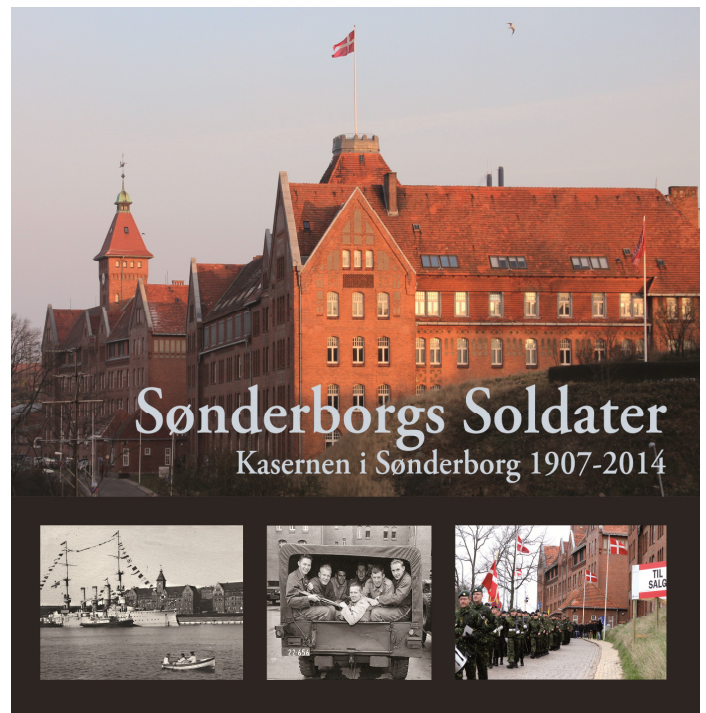

Sømænd, soldater og sergenter

Ny bog fortæller historien om en af Danmarks mest markante kaserne, nemlig Sergentskolen i Sønderborg. Bogen dækker perioden fra tysk skibsartilleriskole til dansk Sergentskole og har tydeligt fokus på det helt specielle forhold mellem by og garnison, der herskede i Sønderborg frem til lukningen i foråret 2014.

Det er historien om en af Danmarks mest kendte kaserne, der her fortælles. Den begyndte som kejserlig skibsartilleriskole, da Sønderborg var en by i Tyskland, men hurtigt efter genforeningen i 1920 blev de monumentale røde bygninger ramme om en dansk befalingsmandsskole. Efter Anden Verdenskrig blev skolevirksomheden udvidet, og fra 1966 blev alle sergenter i infanteriet uddannet i Sønderborg. Dette fortsatte helt frem til lukningen af kasernen i april 2014.

Et særligt forhold mellem by og garnison

Titusindvis af danske unge mænd og kvinder har taget deres første trin op ad karrierestigen med en lederuddannelse i Sønderborg – de fleste frivilligt. Dertil kom ballerne på Mommark Færgekro, idrætsdagene med Sygeplejeskolen og de løsslupne ture med "æ Spritte". Det gav byen Sønderborg en særlig plads i elevernes hjerter. Men der opstod også et forhold mellem by og kaserne, som ikke kendes andre steder i Danmark. Det fortæller f.eks. Nicolaj Møller fra Gelsted på Fyn om i et af bogens mange erindringsafsnit. Han var sergentelev i Sønderborg i 1963:

"Stemningen i lokalbefolkningen var lige så elskværdig som landskabet. Nogle fortalte os, at det havde med sønderjydernes svære fortid at gøre, at de i deres folkesjæl havde en nedarvet taknemlighed over at være danske. Denne taknemlighed projicerede de åbenbart over på os", fortæller Nicolaj Møller.

Udryddede kadaverdisciplinen i Hæren

Hovedparten af bogen handler om tiden som dansk kaserne og sergentskole fra 1920-2014. Dette kapitel er skrevet af museumsinspektør Jens Ole Christensen fra Tøjhusmuseet, og han giver et overordnet overblik over, hvordan garnisonen i Sønderborg

blev tilpasset Hærens forskellige opgaver under skiftende sikkerhedspolitiske vinde. Han fremhæver desuden skolens pionergerning inden for ledelse og pædagogik. Det var på Sergentskolen i Sønderborg, at den møjsommelige proces med at udrydde kadaverdisciplinen i Hæren begyndte.

Global og lokal betydning

Museumsinspektør René Rasmussen ved Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot fortæller i sit kapitel om skolens grundlæggelse og baggrunden for den. Skolen var det håndgribelige udtryk for det kejserlige Tysklands ambitioner om at blive en militær supermagt. Det fik kolossal betydning på et globalt plan, men også lokalt i Sønderborg, hvor kasernen kom til at præge byens sociale, kulturelle og politiske liv.

Det tyske flådeeventyr sluttede brat i efteråret 1918, hvor matroserne i Kiel og Wilhelmshaven gjorde mytteri, væltede kejseren af tronen og sluttede krigen. Som mellemstor flådegarnison var det kun naturligt, at Sønderborg kom med i den revolutionære bevægelse. Det fortæller museumsinspektør Axel Johnsen om i sit kapitel. Også han er ansat ved museet.

Forhenværende overinspektør Peter Dragsbo, der er specialist i grænselandets arkitektur, forklarer tankerne bag bygningens særegne arkitektur – og placerer den solide bygning på tærsklen mellem nationalromantik og modernitet – en pointe, som i øvrigt bekræftes af elever og ansatte: Kasernen i Sønderborg var ikke blot en pompøs kulisser. Den var overordentlig velegnet til sit formål.

Erindringer og erindringskultur

Til sidst i bogen fremhæver fhv. museumsinspektør Inge Adriansen et andet særligt træk ved kasernen i Sønderborg, nemlig det, at den tidligt efter 1920 blev en aktør i den erindringskultur, der udviklede sig på Dybbøl Banke og i Sønderborg-området med optog, taler, kransenedlæggelser og tyske soldater som gæster. I sin artikel konkluderer Inge Adriansen, at garnisonen i Sønderborg også på dette punkt var af stor betydning:

”Der er næppe andre danske kaserner, bortset fra Haderslev og Fredericia, der varetager så mange traditionshistoriske opgaver og med så god tilslutning, som det var været tilfældet i Sønderborg. Hvor længe dette vil fortsætte efter kasernens nedlæggelse, kan der ikke endnu gives kvalificeret bud på,” skriver Inge Adriansen.

Bogen er forsynet med en lang række erindringsafsnit, hvor forhenværende elever og fastansatte fortæller om deres tid på kasernen. Den ældste forlod kasernen i 1941 – den sidste i 2003. I forbindelse med researchen er der bragt et stort fotomateriale til veje – det meste har ikke tidligere været trykt.